

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Št. 49. Leto XVI. V Ljubljani, v četrtek, dne 27. aprila 1933. Štev. 49.

Leto XVI.

V Ljubljani, v četrtek, dne 27. aprila 1933.

Štev. 49.

Napačna tolažba

Kadar se pri nas razpravlja o gospodarski krizi, se dostikrat sliši trditve, da je sicer tudi nas gospodarska kriza težko pritisnila, a da je drugod še mnogo hujše. V marsikaterem pogledu je to tudi res, ali vseeno je ta trditev zelo slaba tolažba in tudi škodljiva.

Kajti v tej tolažbi je že skoraj poziv, da ni treba nič ukreniti proti krizi, češ, bomo zadovoljni, saj je pri nas še vedno manj hudo kot drugod. Ta tolažba je s tem kar nekakšna vzpodbuda, da ostane vse pri starem. Mi pa smo mnenja, da je mnogo bolj pravilno, če to tolažbo pokopljemo in se raje vprašamo, ali je sploh bilo treba, da nas je kriza tako ostro prišla? Le malo ljudi bo, ki bi na to vprašanje odgovorili pritrdilno, tem več pa, ki bodo z nejevoljo v srečo glasno odgovorili, da bi mogoče biti pri nas vse boljše, vse manj težko, če bi vsi in tudi vsak posameznik storil svojo dolžnost, če bi se že enkrat v resnici lotili gospodarskega dela.

Na vse zadnje vendar ni treba, če imamo vsega v izobilju, kar je neobhodno potrebno za življenje, da bi naši ljudje trpeli pomanjkanje. Če imamo dovolj lesa in kamna za gradnjo hiš, če imamo dovolj hrane in živil, če imamo tudi dovolj rud, vendar ni treba, da mora naš človek pri intenzivnem delu živeti slabše, ko na primer brezposelni v Nemčiji ali Angliji ob sami brezposelnosti. Tista tolažba, da je drugod še slabše, izgubi pri takšnih ugotovitvah sploh vsako vrednost.

Pa najsi bi bilo drugod tudi v resnici še slabše, vendar ni v tem noben razlog, da ne bi moglo postati pri nas še boljše. Seveda pa ni misliti na to, da bi postalo boljše kar samo od sebe. Bomo morali že sami zagrabiti za delo in sicer prav pošteno. Predvsem pa se bomo morali odvaditi malo one komodnosti, ki je zlasti udomačena pri naši inteligenci.

Skoraj zakon je že postalo pri nas, da ni treba tistemu, ki je dovršil vse šole, nobene iznajdljivosti več, da se je treba samo vnesti, kompetirati za prvo prosto službo in človek je s tem preskrbljen do konca dni. Ampak ti komedni časi so minuli in danes se mora vse truditi za kruh in danes je treba najti vedno nove možnosti za delo. Ne more biti pravilno, da bi se v času, ko se vsled vedno novih strojev racionalizira vsepovsod delo, komplicira in jonalizira pisarniško delo, ki je neprimerno kopiči pisarniško delo, ki je na vse zadnje le neproduktivno delo. Konstatacija o prevelikih osebnih izdatkih v statistici o prevelikih osebnih izdatkih v naši javni upravi bi morala nujno privedi do reforme vse naše uprave in tudi do reforme mišljenja naših šolanih ljudi.

Z drugimi besedami bi mogli reči: Po vsem svetu odloča v gospodarski tekmi naroda vedno ostrejši tempo, kdor zaostane le za hip, zastane skoraj za vedno. Mi nismo poznali tega tempa, ki je nakrat dvignil Ameriko v prvo vrsto držav in ga dočemo poznati niti danes. A prav danes bi ga morali poznati, ker imamo sedaj priliko, da zamujeno nadoknadimo. Nikdar, kakor v času splošne, vsled gospodarske krize povzročene stagnacije, ne bomo imeli te prilike, da nadoknadimo zamujeno. Kajti sedaj moremo delati, razviti največjo delavnost, ko pri drugih intenziteta gospodarskega dela še počiva. Naravne pogoje imamo, da razvijemo takšno delavnost in tudi mladi smo dovolj, da bi morali kar koprneti po takšni delavnosti, a tudi dovolj slabo se nam godi, da bi pričeli tudi sami delati za zboljšanje.

Zato pa se treba posloviti od tolažbe, da je drugod še slabše, ker je to slaba tolažba in treba si je nasprotno reči, da je pri nas le po nepotrebnem tako slabo in da mora biti boljše, če le hočemo. Ali v resnici ne bi hoteli, da bi bilo boljše?

Ceste so pogoj tuiškega prometa

Gradnja cest bi zaposlila brezposelne in odprla nove vire dohodkov

Dopisi, ki smo jih prejeli radi članka, ki smo ga priobčili pod gornjim naslovom, so nam dokazali, kako važnost poklada javnost na vprašanje ureditve naših cest.

Povdarjali smo, da je nujna potreba, spraviti ceste v red. Povedali smo tudi, da se noben izdatek tako dobro in tako splošno ne obrestuje, ko izdatek za ureditev cest. Ta izdatek je naložba v zlatu, ki se bo tudi v zlatu obrestovala.

Stvar pa ima še drugo lice. Države okoli nas si urejajo ceste z asfaltom in terom, ker nimajo v bližini dobrega kamna in so prisiljene uvažati tuje nadomestno blago. Pri nas pa je stvar bistveno drugačna, ker imamo dobrega kamna za tlakovanje cest v izobilju in še celo tako dobrega, da je glede kvalitete uspešno konkuriral v tujini z najboljšim švedskim kamenjem.

Nismo tedaj pri ureditvi cest navezani na uvoz tujih produktov kakor asfalta in tera, za koje bi šel naš denar v inozemstvo. Mi bomo dali z ureditvijo cest našemu lastnemu delavstvu zaslužka in bomo s tem podpirali domačo delavnost in podjetništvo. Ne bomo potrebovali kredita od velikih petrolejskih družb, ki bi nam brez dvoma računale drage obresti ali pa prodale drago blago.

Delo se bi lahko izvršilo postopoma z dolgoletnim programom in sicer tako, da se najprej prične na onih mestih, ki so

najnujnejša. S tem bi zaposlili nad 500 brezposelnih kamnolomskih delavcev, ki bi dobili tako ob minimalnem zaslužku vsaj najnujnejša sredstva za pošteno življenje. Pri dobri volji odločujočih faktorjev se bo vsekakor našla oblika tudi za financiranje deloma s pomočjo podjetij, deloma iz javnih virov itd. Dosedaj nam ni znan niti en korak, ki bi bil storjen v tej smeri v sodelovanju z našo kameno industrijo.

Če upoštevamo nujnost cestnih del na eni strani in če upoštevamo tudi težki položaj brezposelnega kamnolomskega delavstva na drugi strani, da moremo uporabiti brezposelne podpore za produktivno delo trajne ureditve cest, bi bilo vendar čudno, če se ne bi moglo v najkrajšem času pričeti z delom v vsestransko korist.

To bi bilo tem bolj čudno, ker je vendar jasno, da je vsa naša reklamna propaganda za obisk novih letovišč tako dolgo večinoma le proč vržen denar, dokler nimamo dobrih cest. Je pač tako, in ne pomaga nobeno olepšavanje:

dobre ceste vabijo tujca, slabe ceste ga odganjajo.

Ali bomo res še naprej odganjali tujce, ali pa bomo vendar enkrat pričeli v resnici vabiti tujce? Resnica je samo ena, da so pogoj tuiškega prometa — dobre ceste.

Betonske ceste

Predavanje univ. prof. dr. inž. Krala v Splitu

Ob priliki kongresa Društva za proučevanje gradbenega in tehničnega materiala, ki se je vršil na velikonočno nedeljo v Splitu, je mel univ. prof. dr. inž. Kral nad vse zanimivo predavanje o betonskih cestah.

Najprej je prof. Kral podal splošen pregled in klasifikacijo materiala za gradnjo betonskih cest ter povdaril, da so naši cementi po svoji kakovosti enakovredni najboljšim cementom na svetu.

Nato je govoril o drugih sirovinah, ki pridejo v prvi vrsti v poštev kot dodatni material za gradnjo betonskih cest. Apnenec ne more veljati kot dober material za gornji del betonskih cest, zlasti onih, ki zahtevajo veliko odpornost na tlak, ker je apnenec znan po svoji krhkosti in lomljivosti. Za betonske ceste je treba uporabiti v prvi vrsti silikate, kakor so porfir, bazalt itd.

Ko je predavatelj omenil, katere sirovine so najboljše za gornji sloj betonskih cest, je postavil vprašanje, če imamo takšen kamen v državi. Odgovoril je pritrdilno. V svojem laboratoriju je preiskoval vzorce eruptivnega kamna s Pohorja in prišel do zaključka, da je ta kamen najboljše kvalitete in da ima vse lastnosti, ki so potrebne za kamen, ki se uporabi kot dodatni material za betonske ceste. Verjetno je, da se takšen kamen nahaja tudi v drugih krajih države, toda zaenkrat zadostuje že to, da imamo potreben ka-

men za betonske ceste doma in sicer na Pohorju.

Predavanje prof. dr. inž. Krala je vzbudilo tako veliko zanimanje, da je Društvo za proučevanje gradbenega in tehničnega materiala sklenilo, da izda predavanje v posebni brošuri.

*

K temu poročilu bi dostavili samo to. Ali betonske, ali drugače tlakovane ceste, v vsakem primeru pa imamo ves za to potreben material doma. To se pravi, da moremo takoj pričeti z gradnjo dobrih cest, to se pravi, da bi bila samo nemarnost, če bi s slabimi cestami mučili še naprej sebe in odganjali od nas tujca. Brez ozira na vso finančno krizo moremo z gradnjo cest zmanjšati brezposelnost, povečati narodno blagostanje in dvigniti tujski promet. Vse je odvisno le od tega, če je v nas le nekaj krepke volje in če imamo le malo organizatoričnih sposobnosti.

Gradnja cest mora biti danes prva točka našega državnega gospodarskega programa in ta točka je izvedljiva, ker imamo vse, kar potrebujemo v ta namen, doma. Imamo ves potreben gradbeni material doma, imamo inženjerje za gradbo cest, imamo več kot dovolj potrebnih delavcev in imamo tudi dovolj hrane, da preskrbimo vse delavce in njih rodovine. Vse imamo, manjka samo še dobre volje.

Ali res te nimamo?

Letna skupščina Mednarodne trgovinske zbornice

V dneh od 29. maja do 3. junija bo zborovala na Dunaju mednarodna trgovinska zbornica, ki ima svoj sedež v Parizu. Zborovanje bo torej trajalo celih šest dni in se že v tem vidi vsa pomembnost letošnjega zborovanja. Pa tudi po dnevnem redu bo letošnje zborovanje Mednarodne trgovinske zbornice eno najvažnejših zborovanj od njene ustanovitve. Pričakuje se, da se bo zborovanja udeležilo par stotin

delegatov iz vseh držav Evrope in velikega dela Amerike. Iz Jugoslavije je že sedaj prijavljenih 20 delegatov.

Na šestih plenarnih zborovanjih in na trinajstih sejah se bodo zlasti obravnavala ta vprašanja: denarna, trgovinsko-politična, gospodarska vprašanja podonavskih držav in razdelitev dobrih kot funkcije trgovine.

Ker se bo po zadnjih vestih vršila sve-

tovna gospodarska konferenca v Londonu šele 12. junija, bodo predlogi dunajskega zborovanja naravnost odločujoče vplivali na londonsko konferenco, zlasti glede denarnih vprašanj. To vprašanje se je že razmotrivalo na seji zbornice v Parizu dne 7. t. m. in sta se te seje udeležila tudi jugoslovanska delegata dr. Bajčić in dr. Popović. Dunajskemu zborovanju Mednarodne trgovinske zbornice bo predsedoval predsednik dunajske trgovsko-industrijske zbornice Friedrich Tilgner.

V kratkem bodo določeni namestniki predsednika in posamezni referenti. Jugoslaviji je dosedaj zajamčen referat v poljedelski skupini. Upati pa je, da bodo naši delegati dobili vsaj koreferate tudi v denarnih in trgovinsko-političnih vprašanjih.

Vprašanja, ki se tičejo podonavskih držav, se bodo obravnavala na plenarni seji dne 1. junija. Razpravljalo se bo o finančnih problemih podonavskih držav, o pogojih kmetijstva in o vprašanju plovbe po Donavi.

Poleg tega pa se bo razpravljalo tudi o vprašanju vpliva strojev na zaposlitev delavcev, o cenah in dolgovih, o zamrzlih kreditih, o zaščiti industrijske lastnine, o zaščitnih znamkah in o položaju tujih družb na ozemlju posameznih držav. Že iz tega se vidi, da bo letošnje zasedanje Mednarodne trgovinske zbornice v resnici največjega pomena za nadaljnji razvoj evropskega gospodarstva.

Izjava delegata dr. Marodića

Zadnje seje Mednarodne trgovinske zbornice v Parizu dne 7. t. m. se je udeležil kot naš delegat tudi dr. Marodić, glavni tajnik zagrebske trgovinske zbornice. O seji v Parizu je izjavil dr. Marodić po poročilu »Jugoslovenskega Lloyd« med drugim to-le:

Mednarodna trgovinska zbornica je brez dvoma največja in najbolj ugledna mednarodna organizacija poslovnega sveta. Društvo narodov jo je pozvalo, da sodeluje pri delu svetovne denarne in gospodarske konference, ki se bo vršila v Londonu. V zvezi s tem je poseben referent Mednarodne trgovinske zbornice, Owen Jones, izdelal za svetovno konferenco načrt spomenice, v kateri je bilo navedeno stališče Mednarodne trgovinske zbornice v vseh vprašanjih, ki se bodo obravnavala na londonski konferenci. Ta načrt spomenice je bila glavna točka dnevnega reda seje, ki se je vršila dne 7. t. m. v Parizu. Po vsesplošni debati je bilo določeno definitivno besedilo te spomenice, ki se bo najprej predložila kongresu Mednarodne trgovinske zbornice na Dunaju, nato pa londonski konferenci.

Nastaja vprašanje, kaj moremo pričakovati od te spomenice, oziroma od svetovne gospodarske konference? Dr. Marodić je v tem oziru zelo pesimističnega mnenja, ker se je prepiral, da se pri reševanju gospodarskih težav zelo malo ozirajo oni, ki bodo tudi na londonski konferenci imeli odločilno besedo, na gospodarske interese, ker so za njih odločilni v prvi vrsti vojaški in politični oziri. Zalibog še nismo tako napredovali, da bi se opustila ta usodna napaka. Pri takšnem stanju razmer pa je racionalna gospodarska politika nemogoča in zato tudi ni pravega upanja, da bi se v resnici pravilno rešila sedanja težka gospodarska situacija. Zaman so tudi najbolj temeljni predlogi ekonomistov, dokler so za reševanje gospodarskih vprašanj merodajni ne gospodarski, marveč nasprotno protigospodarski momenti.

Kljub temu pa so mednarodni sestanki neobhodno potrebni. Ekonomisti morajo storiti svojo dolžnost. Morajo vztrajati na svoji zahtevi, da se postavi gospodarska politika na politično gospodarske osnove. Predvsem pa morajo zahtevati, da se ustvari mednarodna gospodarska zajednica, a to se more doseči le z mednarodnim sporazumnim delom.

Dragotin Gerželj:

O preosnovi našega lesnega izvoza

II.

Industrija in trgovina lesa v Sloveniji

V sedanjih okoliščinah je zunanja trgovina najvažnejše vprašanje našega narodnega gospodarstva. To tem bolj, ker je zunanja trgovina nad vse težka in zahteva mnogo inteligence, temeljite priprave za posel in poleg tega še poguma in tveganja. V pravem času. Zunanja trgovina je med vsemi oblikami gospodarskega delovanja narodov najtežji in najobsežnejši posel. V zunanji trgovini se zrcalijo organizatorične sposobnosti naroda in od njene stopnje je tudi odvisno narodno blagostanje.

Za Jugoslavijo je posebne važnosti zunanja trgovina z lesom. Skoraj polovica vse površine Jugoslavije je gozdnata. Bosna, Slovenija, Hrvatska in Slavonija imajo največ gozdov in les, ki ga izvažamo, je najvažnejši izvozni produkt teh dežel. Slovenija zavzema v jugoslovanski lesni izvozni trgovini častno mesto tako kot proizvajalca lesa kot tudi kot njegova izvažalka. Pri tem pa je največje važnosti to, da ni slovenski les samo last par posameznikov, temveč vsa naroda, saj je nad sto tisoč kmetov tudi lastnikov gozdov. A ne samo gozdovi so domača last, temveč večinoma tudi žage, industrijske naprave in domače je tudi vse osebje, ki je zaposleno v lesni industriji.

To je treba tem bolj poudarjati, zlasti če primerjamo našo lesno industrijo z rumunsko, ki je naša močna konkurentinja. Rumunska lesna industrija je pretežno v rokah tujcev, tuji so tudi lastniki strojev in tuji so tehnični in finančni dirigenti lesne trgovine. Posledica tega je, da je edini dobiček, ki ga ima rumunski kmet od lesa, samo skromni zaslužek, ki ga dobi kot lesni delavec. Vse drugo pa dobi tujec.

Pomen Trsta za slovensko lesno trgovino.

Pred vojno je bil izhodišče slovenskega lesa Trst s svojimi širokimi čezmorskimi zvezami. Trgovina z lesom je bila v Trstu tako cvetoča, da je bila upravičena ustvaritev posebnega lesnega trga z lastno železniško postajo, opremljeno z železniškimi tiri in s posebnim pomolom za nakladanje lesa na parnike in jadrnice. Skladišča na tem lesnem trgu so bila vedno polna lesa in lesna trgovina je bila značilna za tržaško trgovino.

Tuji konzumenti se niso poznali takrat prednosti direktnih zvez s produkcijskimi centri lesa in so kupovali potrebno blago v Trstu. Na drugi strani pa tudi slovenski lesni producenti niso dovolj poznali zahtev in potreb tujih trgov in so prodajali svoj les tržaškim trgovcem, da ga te prodajo naprej. Tako je Trst dobro živel od te posredovalne vloge.

Po vojni je Trst zopet prevzel, a le za kratko dobo, vlogo posredovalca za lesno trgovino. Grška, Sicilijska, Sardinjska, vsa obmorska mesta ob severni Afriki in ob Sredozemskem morju, vse te dežele so kupovale njim potrebni les v Trstu, kot središče vse lesne trgovine. Tako je našel jugoslovanski les svoje izhodišče zaenkrat zopet v Trstu in les iz slovenskih ter jugoslovanskih gozdov je zopet zavzemal prvo mesto v vsem izvozu tržaške luke.

Do leta 1924 je naraščal uvoz lesa v Trst, kakor kažejo te številke: Leta 1920 smo izvozili lesa v Trst 845.192 stotov, leta 1921 739.500, l. 1922 999.718, l. 1923 1.161.808 in l. 1924 970.836 stotov. Uvoz Avstrije, kot druge največje dobaviteljice, je bil v letih 1920 do 1923 za polovico nižji, a l. 1920 je dosegel celo samo tretjino našega lesnega izvoza. Šele leta 1924 je dosegel 864.142 stotov proti našim 970.836. Izvoz iz drugih držav je bil le neznaten.

V letu 1924 pa je nastal preobrat, ker so se pričele udeleževati posledice one težke napake, da je bila tržaška luka odrezana od svojega naravnega zaledja. Uvoz jugoslovanskega lesa v tržaško luko se je vedno bolj manjšal, kakor kažejo te številke: rezanega in tesanega lesa je prišlo po železnici v Trst l. 1925 831.066 stotov, l. 1926 772.851, l. 1927 660.035, l. 1928 762.883, l. 1929 763.063, l. 1930 513.439 in l. 1931 385.203 stotov. Seveda je k temu zmanjšanju izvoza mnogo doprinesla tudi gospodarska kriza. Še bolj pa je padel izvoz avstrijskega lesa v Trst. Od 640.407 stotov v letu 1925 je padel uvoz že v letih 1928 in 1929 na 220.198 oziroma 184.227 stotov in v letu 1931 ni dosegel niti 134.00 stotov.

Začelo se je propadanje Trsta kot središča lesne trgovine in Trst je prenehal biti edini posredovalec lesne trgovine s sredozemskimi trgi. Kolikor se je izvažalo lesa iz Trsta po železnici v notranjost Italije, se je vedno bolj pojavljala tendenca direktnih pošiljatev iz Jugoslavije in Avstrije zaradi ugodnejših železniških tarif. Posebno po uvedbi direktnih italijansko-jugoslovanskih in italijansko-avstrijskih železniških tarif se je skoraj popolnoma nehal izvoz lesa po železnici iz Trsta v notranjost Italije.

Najtežji udarec pa je zadel tržaški lesni trgovini Sušak, novo izhodišče za jugoslovansko lesno trgovino. Zlasti po uvedbi »lučke tarife« za pošiljke, namenjene za izvoz v tujino, je našel slovenski les svojo pot v svet skozi sušaško pristanišče. Posredovalna vloga Trsta je postala s tem skoraj odveč in bi sploh prenehala, če bi imel Sušak boljše transportne zveze, zlasti direktne redne zveze z Levanto.

Pri še ostalem neznatnem uvozu slovenskega lesa v zadnjih letih nima tržaška lesna posredovalna trgovina v mnogih primerih nobene koristi, ker ta les samo tranzitira skozi Trst, a je bila kupčija med slovenskimi producenti in trgovci ter inozemskimi odjemalci že sklenjena direktno. Blago, ki se je doslej kupovalo, s katerim se je manipuliralo in ki se je prodajalo in odpošiljalo v Trstu, se v zadnji dobi nalaga na ladje in odpremlja na račun jugoslovanskih trgovcev. Trst je dovršil svojo posredovalno vlogo med Slovenijo kot proizvajalko in dobaviteljico lesa ter tujimi državami kot odjemalkami. Če pa bo še zgrajena direktna zveza Slovenije z morjem in če bo Sušak imel tudi redne zveze z Levanto in prevažal les po tarifi, ki bo vsaj ista, če ne nižja ko tržaška, pa bo konec še tistega malega ostanka lesne posredovalne vloge Trsta, ki danes še obstoji.

Jugoslovansko pristanišče v severno vzhodnem kotu Jadranskega morja je temelj za neodvisnost slovenske lesne industrije in trgovine.

Spremembe v obrtnem zakonu

Finančni zakon prinaša v § 56. te spremembe obrtnega zakona.

1. Veljavnost odredbe § 200. zakona o obrtnih se odlaga za leto dni.

2. Združbe, omenjene v odstavku (2) § 356. in v odstavkih (1) in (2) § 391. zakona o obrtnih, se smejo praviloma ustanovljati za območje trgovinske, industrijske in obrtne zbornice. Če se pokaže potreba, sme minister za trgovino in industrijo po zaslišanju pristojnih trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornic dovoliti, da se smejo ustanoviti omenjene združbe tudi za območje več zbornic. Če obseza zbornično območje več banovin ali dele več banovin, dovoli lahko minister za trgovino in industrijo po zaslišanju pristojnih zbornic ustanovitev posebne združbe tudi za vsako banovino, odnosno za del banovine ali za več delov banovin.

Minister za trgovino in industrijo sme dovoliti po zaslišanju zbornic, da se ustanove združbe tiskarskih podjetij, omenjene v § 356., odstavku (2), zakona o obrtnih, po prednji odredbi za vsa podjetja iste stroke, neglede na to, ali imajo značaj industrijskega ali obrtnega obrata.

3. Odredbe točk 1. in 8. § 420. zakona o obrtnih preneajo veljati z dnem, ko stopi ta zakon v veljavo, in se vrača veljava zakonu o seoskim dućanima z dne 25. oktobra 1870., z izpremembami in dopolnitvami z dne 20. februarja 1891., in uredbi o kasapnicama z dne 8. aprila 1839., kolikor se nanaša na dajanje mesnic v zakup.

4. Odredbe točke 3. § 420. in § 438. zakona o obrtnih z dne 5. novembra 1931. preneajo veljati z dnem, ko stopi ta zakon v moč, in se vrača veljava zakonu o opštinski merini (kantaroni) z dne 31. januarja 1896. Ministrski svet lahko na predlog ministra za trgovino in industrijo in ministra za finance razširi z uredbo veljavnost navedenega zakona na vse ozemlje kraljevine ali na ozemlje poedinanih banovin, mest ali občin.

Doslej pobirane občinske tehtarine se jemljejo v vrednost in se odobrujejo.

† Rudarski svetnik Vincenc Ranzinger

V visoki starosti 77. let je umrl na Dunaju rudarski svetnik in dolgoletni upravni svetnik TPD, g. Vincenc Ranzinger.

Pokojnik je začel delovati pri TPD takoj po končanih montanističnih študijah. Temeljito je poznal svojo stroko in si kot inženjer in kot upravni svetnik pridobil velikih zaslug za izpolnitev trboveljskih rudnikov, da so ti danes na tako visoki tehnični stopnji.

Rodil se je l. 1856 v Kočevju. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, montanistično visoko šolo pa v Leobnu. Kot mlad inženjer je nastopil službo pri rudnikih TPD; družba mu je kasneje poverila vodstvo rudnika Tatabanya na Madžarskem, ki ga je izpopolnil in moderniziral do take višine, da je še sedaj eden najvzornjših rudnikov. S svojim temeljitim znanjem, dolgoletno skušnjo in neumorno marljivostjo je pa g. Ranzinger delal tudi na tehničnem izpopolnjevanju drugih rudnikov TPD. Od leta 1906 dalje je bil član upravnega sveta TPD.

Pokojnik je bil po rodu sicer Nemeč, a kot mož širokega obzorja je bil vedno pravičen do našega naroda in je ostal zato tudi v najboljšem spominu naših rudarjev in vseh, ki so ga poznali. Za rudarje je vedno skrbel in se zavzemal za njih koristi, a jim je bil tudi dober učitelj in vesten vodja. Zapušča vdovo in sina. Njegova prežgodaj umrla hči je bila prva žena gen. ravnatelja TPD g. Riharda Skubca.

Čast spominu vrliga moža, žalujočim pa naše sožalje.

Naše narodno gospodarstvo v marcu 1933

(Po statistiki OUZD v Ljubljani.)

Oživiljenje gospodarske delavnosti v marcu imamo v prvi vrsti pripisovati seziji. »Gladnje nad zemljo« (stavbarstvo) so povečale število zaposlenih delavcev od februarja do marca za več kot 30%. Skoraj isti odstotek enomesečnega prirastka izkazuje »gradnja železnice, cest in vodnih zgradb« (regulacija Ljubljaničel). »Industrija kamenja in zemlje« se je zboljšala za več kot 21%. Pomembnejši absolutni (ne odstotni) prirast izkazuje še: »gozdno planinska industrija« za 262 delavcev in »tekstilna industrija« za 318 delavcev.

Nobena industrija ni nazadovala v večjem obsegu. Največji absolutni padec ima kovinska industrija in sicer 111 delavcev, kar znaša niti ne 2 polna odstotka. Neko-liko nad 2% je nazadovala zaposlenost v trgovini, grafični industriji in industriji za predelovanje lesa ter rezbarstvo.

Industrijska skupina	Povprečno število zav. delavcev v marcu 1933	Prirast »+« oziroma padec »-« od februarja l.
Gradnja nad zemljo	2045	+ 623
Gradnja železnice, cest in vodnih zgradb	1821	+ 525
Industrija kamenja in zemlje	2482	+ 528
Gradnja prevoznih sredstev	256	+ 16
Občinski obrati	1396	+ 65
Gozdno planinska industrija	5687	+ 262
Kemična industrija	1500	+ 65
Industrija papirja	1777	+ 39
Tekstilna industrija	9699	+ 318
Poljedelstvo	531	+ 14
Oblačilna industrija in čiščenje	4089	+ 78
Industrija kože in gume	1473	+ 23
Centrale za proizvodnjo sile in za preskrbo z vodo	519	+ 7
Gostilne, kavarne in krčme	2892	+ 16
Hišna služinčad	8270	+ 24
Gledališča, svobodni poklici in razno	1220	+ 1
Javni promet	561	0
Rudarstvo	1	0
Predelovanje kože in njenih surogatov	2903	- 6
Industrija tobaka	870	- 2
Denarni in zavarovalni zavodi ter samostojne pisarne	561	- 2
Higijena	1604	- 27
Kovinska industrija	5947	- 111
Industrija hrane in pijače	3461	- 67
Zasebna prometna podjetja	811	- 16
Trgovina	3778	- 78
Grafična industrija	1025	- 23
Industrija za predelovanje lesa in rezbarstvo	3615	- 99
Skupaj	70794	+2193

Že v 24 urah

harva, plešča in kmetijske snazi oblike. Klobuki itd. Akrobati in svetilniki arabe, ovratnike in manjete. Pere. suš. manga in lika domače portle

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. — Solenburška ul. 3. Telefon št. 23-72.

Po svetu

Konferenca Male antante se bo vršila sredi maja v Pragi.

Razorožitvena konferenca se je zopet sestala v Zenevi.

Poljedelska konferenca držav vzhodne Evrope, ki bi se morala pričeti dne 5. maja v Bukarešti, je na predlog rumunske vlade odložena, ker se hoče počakati na rezultate konference v Washingtonu.

Zunanji minister Benčš je imel v češko-slovaškem parlamentu velik govor, v katerem je odločno poudaril, da države Male antante in druge manjše države ne morejo priznavati nad seboj nobenega direktorija velesil. Napad na svojo integriteto bo Češko-slovaška branila z orožjem.

Ko je zmaga gotovih formul (hitlerjanskih) vrgla Evropo za pet sto let nazaj, bo Francija zadnja trdnjava svobode, je izjavil Poincaré.

Daladier pa je dejal, da dokazuje organizacija terorja (v Nemčiji), kako slabotno usidrana je moderna civilizacija, o kateri smo mislili, da ima globoke korenine v evropskih tleh.

Po pogajanjih med Macdonaldom in Rooseveltom naj bi se stabiliziral dolar na višini 85 zlatih centov, angleški funt pa na višini 3-50 dolarja.

Roosevelt in MacDonald sta se sporazumela, da se otvori svetovna gospodarska konferenca dne 12. junija v Londonu.

Roosevelt je nadalje pristal na to, da se plačilo dne 15. junija zapadlega obroka vojnega posojila odloži.

Tudi kanadska vlada je odpravila zlato veljavo za kanadski dolar.

Dr. Schacht, novi guverner nemške Državne banke, bo odpopotval v Ameriko, da ne bi bila Nemčija popolnoma izolirana pri washingtonskih pogajanjih.

Bivši grški kralj Jurij je izjavil novinarjem, da se nada, da ga bo grški narod v kratkem pozval nazaj v Grčijo, da prevzame oblast.

General Sirmanov, predsednik bolgarske vojne lige (rezervnih oficirjev), se je že opetovano izjavil za diktaturo izvenparlamentarne skupine in sedaj se je vrhovna uprava rezervnih oficirjev pridružila njegovemu predlogu.

Albanski parlament je spremenil ustavo in smejo v bodoče biti vse šole samo državne. Prepoved zasebnih šol je zlasti zadel Italijane in katoliške šole.

Hitler je izjavil, da je Nemčija za mir, ker ji je mir potreben. Noče pa, da bi se postopalo z Nemčijo kot z državo druge vrste.

»Anschluss - Abschluss.« Pod tem naslovom je priobčila »Frankfurter Zeitung« članek, v katerem konstatira, da se je baš v hipu, ko so bili v Rimu odposlanci sedanje nemške vlade, na inicijativo Italije sklenil med Mussolinijem in Dollfusom pokop Anschlusa.

Nasprotje med narodnimi socialisti in nemškimi nacionalisti je vedno ostrejša, ker narodni socialisti dosledno odpravljajo nemške nacionaliste z vseh vplivnih mest. Veliko število nemško nacionalnih organizacij pa je sploh že prestopilo v hitlerjevske vrste.

Pri občinskih volitvah v Innsbrucku so si osvojili narodni socialisti 9 mandatov, krščanski socialisti so izgubili 2, socialistni demokrati 3 in velenemci 4 mandate.

Občinski svet Hitlerjevega rojstnega mesta Braunau je odobril predlog, da se izvoli Hitler za častnega meščana.

Literarne in tudi znanstvene knjige so začeli hitlerjanci na debelo pleniti po trgovinah in knjižnicah. Knjige bodo v Berlinu slovesno požgali.

Italijanska vlada demantira vesti, da bi pošiljala skozi Bolgarsko orožje na Madžarsko.

Kardinal Gasparri, bivši državni tajnik za zunanje zadeve Vatikana, je bil imenovan za člana italijanske akademije.

Iz ozemlja, ki se razprostira med Pekinom in Tientsinom, namerava Japonska ustvariti tampon državo.

Močan potres je bil v Dodekanezu. Mesto Cos je skoraj uničeno. Dosedaj so izkopali iz razvalin 119 mrtvih in nad 600 ranjenecv.

Poljska vlada je nabavila te dni v Angliji 60 modernih in velikih bojnih tankov.

Carnegiejeva nagrada za mir je bila letos podeljena predsedniku razorožitvene komisije Hendersonu. (Nagrada znaša 2.200 funtov ali približno 660.000 dinarjev.)

Denarstvo

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA V LJUBLJANI

V sredo, dne 19. aprila se je vršil v posvetovalnici banke redni občni zbor Zadrugne gospodarske banke v Ljubljani. O poslovanju banke je izdal upravni svet zanimive poročilo, ki je obenem tudi poročilo o splošnem stanju našega gospodarstva.

Svetovna kreditna kriza je povzročila vsemu gospodarstvu nove težave, ni pa še nobenega pravega znaka za izboljšanje. Zmanjšanje zunanje trgovine, zastoj na domačih tržiščih in splošna kriza zaupanja so neugodno vplivale tudi na poslovanje denarnih zavodov. K tem neprilikam so se pridružile še devizne omejitve, vsled česar je padel tudi plačilni promet s tujino. Vrednost dinarja se je od oktobra dalje ustalila in z uvedbo premije s strani Narodne banke se je devizna trgovina prilagodila novemu stanju.

Poslabšanje finančnega položaja je povzročilo, da so tečaj naših vrednostnih papirjev nazadovali na tujih borzah za okoli 20 odstotkov. Denarno poslovanje se je vsled nestalnih razmer skrčilo na minimum, zlasti še, ker se je vsled težaviranja še povečalo že itak močno pomanjkanje denarja.

Izredne razmere so zahtevale tudi posebne zakonske uredbe, s katerimi so se zaščitili tudi denarni zavodi. Mnogi so se teh zaščitnih odredb tudi poslužili.

Za denarne zavode je postalo zelo aktualno vprašanje obrestne mere, ki ne odgovarja več sedanjim gospodarskim razmeram. Visoka obrestna mera za vloge jemlje denarnim zavodom možnost, da bi prilagodili obrestno mero dolžnikov njihovi sedanjim plačilni sposobnosti.

Pri takšnem splošnem položaju je bila glavna skrb Zadrugne gospodarske banke v preteklem letu, da pridobi čim več gotovine za svoje vlagatelje in kliente. Banka je izvršila velika izplačila, za to potrebna sredstva pa si je pridobila iz lastnih virov. Vsled uvidevnosti vlagateljev in klientov se Zadrugna gospodarska banka vendarle ni bilo treba poslužiti zakonske zaščite.

Obseg poslovnega prometa se je zmanjšal in vsled tega tudi zaslužek. Rezijski stroški so se znatno znižali, a se bo to prav pokazalo šele v tekočem letu. Skupno se je odpisalo 2-35 milijonov Din, čisti dobiček pa znaša (s prenosom iz l. 1931 v višini 61.278 Din) 1.056.093 Din. Od tega zneska se dodeli rezervnemu fondu 1 milijon, ostalek pa se prenese na nov račun. Dividenda se letos ne izplača.

Bilanca z dne 31. decembra 1932 izkazuje v primeri z bilancami v prejšnjih letih te spremembe:

V bilanci za leto 1930 je znašala bilančna vsota 543-6 milijonov. Vsled splošne gospodarske krize je nato v letu 1931 padla na 473-6, lani pa na 402-5 milijonov. Vloge na knjižice so nazadovale od 110-6 na 81-8, vloge na tek, račun in upniki od 333-6 na 288-5. Naravno so se vsled tega znižale tudi druge postavke in tako so nazadovali dolžniki od 354-8 v letu 1931 na 324-2, gotovina od 10-4 na 5-6 in menice od 77 na 50-4 milijonov. Narastel pa je rezervni fond od 5-9 na 7-6 milijonov. Kljub krizi se je s tem Zadrugna gospodarska banka notranje konsolidirala.

PO PADCU DOLARJA

Avstrijska Narodna banka je objavila, da se bodo devize, ki so se sedaj obračunavale po tečaju dolarja, obračunavale odslej na podlagi drugih zlatih valut (to je francoskega franka).

Švicarska Narodna banka je izjavila, da ne bo imel padec dolarja nobenega vpliva na valutno politiko Švice in na švicarski frank.

Davčna statistika Dravske banovine

Finančna direkcija v Ljubljani je izdala splošen pregled o predpisanih in plačanih neposrednih davkih v Dravski banovini za l. 1932. Iz tega pregleda se vidi, da so bila v letu 1932 vplačila neposrednih davkov višja ko pa v l. 1931., ko gospodarska kriza še ni bila tako ostra.

Davčni zaostanki

V začetku leta 1931 je bilo davčnih zaostankov 33-5 milijonov Din, v začetku leta 1932 je ta vsota narasla na 42-9, a se je tekom leta znižala na 32-6, torej več ko za 10 milijonov, kar je dokaz, da je bilo izterjavanje še bolj rigorozno ko druga leta. To pa znova kliče v spomin, da je bilo v vsej državi okoli 2700 milijonov zaostankov in da bi se pri količkah enaki davčni praksi ko pri nas, morali ti zaostanki prav znatno znižati.

Priznavamo, da se finančna uprava trudi, da bi se povsod davčna praksa vršila na isti način, toda kljub vsem prizadevanjem, danes še nismo tako daleč. Dokler pa vlada le pri nas nad vse rigorozno izterjavanje davkov, tako dolgo pa mora finančna uprava tudi upoštevati in ne z vedno novimi predpisi pozvračati, da se pri nas davčna praksa še bolj poostreje, dočim ostaja drugod vse pri starem. Na ta način se ustvarja dejansko davčna neenakost, ki se more občutiti le kot krivica, to tem bolj, ker so najbolj udarjene baš one pokrajine, ki točno plačujejo davke, dočim se prizanaša — čeprav nehoti, onim, ki niso dobri plačniki. Na ta način se ustvarja praksa, ki je absolutno škodljiva za davčno moralo, ki bi jo morala negovati najbolj baš finančna uprava.

Predpis davkov

Za l. 1931. je bilo predpisanih davkov za 219-6 milijonov, za l. 1932. pa 187-1, h kateri vsoti pa je treba prišteti še davčne zaostanke v višini 42-9 in 24-2 milijonov uvoznega davka na poslovni promet, da znaša dejanska obremenitev 254-2 milijonov, torej precej več ko l. 1931.

Lani je bilo predpisano: zemljarine 22-8 milijonov (l. 1931 30-6), zgradarine 24-0 milijonov (22-2), pridobnine 24-0 milijonov (29-1), rentnine po napovedih 1-9, od hranilnih vlog 9-0, torej skupno 10-9 (11-6), družbenega davka 23-7 (22-0), uslužbenskega davka 36-6 (48-9), vojnice 2-1 (2-9), luksuznega davka 0-5 (—), davka na poslovni promet 42-4 (51-0) milijonov Din. Obremenitev zaradi poslovnega davka je nižja, ker se plača velik del tega davka pri uvozu pri carinarnicah.

Vsa obremenitev s poslovnim davkom (brez luksuznega) znaša 66-6 milijonov dinarjev.

Neposredni davki

Tudi vplačila neposrednih davkov so se v letu 1932. zvišala. L. 1931. je bilo plačanih neposrednih davkov 185-4 milijonov, l. 1932. pa 197-4 milijonov.

Poleg tega je bilo plačanih: Za zamudne obresti 1-2 (l. 1931 0-8), za davčne kazni 0-1 (0-1), za eksekucijske stroške 2-1 (1-3).

Večja plačila za zamudne obresti in za eksekucijske stroške so najjasnejši dokaz, da se je davčna praksa zopet poostрила, ker pač vsak davkoplačevalec gleda na to, da se, če mu je to le mogoče, izogne tem nepotrebnim izdatkom. Vsekakor pa je 3-5 milijona samo za zamudne obresti, za davčne kazni in za eksekucijske stroške znesek, ki zasluži, da tudi davčna uprava misli na njegovo znižanje. Zlasti v sedanjih časih, ko gospodarstvo ne more utrpiti niti enega odvisnega izdatka, je teh treh in pol milijonov nad vse občutna obremenitev.

Donos vseh napovedanih davkov (brez

vplačil poslovnega davka pri carinarnicah) v vsej državi je znašal lani 1543-3 milijonov, v Dravski banovini pa 200-8 milijonov ali 12-98% vseh davkov. Proti letu 1931. se je odstotek vplačanih neposrednih davkov v Dravski banovini dvignil od 11-4% na 12-98%, kar je nov dokaz o rigorozni davčni praksi v Dravski banovini.

Število davčnih zavezancev

Vseh davčnih zavezancev je bilo lani 393.151, od katerih je bilo zavezanih plačanju: zemljarine 352.119, zgradarine 63.260, pridobnine 41.325, davka na poslovni promet 22.009, rentnine 12.830, družbenega davka 318, samskega davka 928, vojnice 17.539 in uslužbenskega davka 45.124.

Opozoritvenih poštnih položnic je bilo poslanih 532.655, opominov 230.905, rubežev pa je bilo izvršenih 103.504 zaradi zaostankov v višini 86-5 milijonov Din. Do prodaje premičnin je prišlo v 5084 primerih, nepremičnina pa ni bila prodana nobena.

Pojasnila ravnatelja dr. Valjavca

K tem podatkom je podal finančni ravnatelj še nekatere pojasnitve:

Navedena davčna statistika se ne nanaša na samoupravne davščine. Rentnina je navedena v dveh postavkah, ker se tako tudi plačuje. Zemljarina je nižja, ker se je l. 1931. prvič znižala, dočim bo letos zopet višja, ker se je davek splošno zvišal. Pridobnina je bila v l. 1932. nižja, ker jo določajo davčni odbori, ki so pač upoštevati posledice težke gospodarske krize. Verjetno je, da se bo pridobnina v tekočem letu še znižala. Družbeni davek je enako nižji, ker so družbe manj zaslužile in to leto bo še nižji. Uslužbenki davek je primeroma visok.

Splošni davek v višini 1% stalno pada, odkar je uveden skupni davek. Davek na luksuz je bil vpeljan šele v avgustu 1932 in bo za l. 1933. znatno večji, ker bo pobran za vse leto. Zgradarina ne pada, ker stanovanjske najemnine ne padajo, temveč v mestih celo rastejo.

Glede davčnih zaostankov je dejal doktor Valjavec, da je ljubljansko ravnateljstvo edino v državi, ki je izvršilo že vse stare odpise. Nekaj odpisov je bilo tudi zaradi agrarne reforme.

Trošarine kažejo znatno valovanje. Ker so finančne uprave vračale preveč pobrano trošarino (po odpravi trošarine) in je bil v oktobru saldo trošarine celo negativen. Trošarina na električen tok je ta saldo zopet spremenila v aktiven.

G. finančni ravnatelj sklepa iz velike razlike med opomini, izvršenimi rubežni in med številom prodanih premičnin na nizko davčno moralo onih davkoplačevalcev, ki sicer imajo denar. Mislimo, da je mnenje g. finančnega ravnatelja zmotno. Bo pač malo davkoplačevalcev, ki bi se brez vzroka dali tudi rubiti, če ne bi bili v to prisiljeni. Nepotrebnih izdatkov si pač nihče rad ne dela. Če ni prišlo do prodaje, je v tem pač dokaz, da so ljudje napeli skrajne sile in zaenkrat še spravili skupaj potrebni denar. Ali pa se jim bo to posrečilo tudi v letu 1933?

KLIFEJE
vseh vrst no
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
KLIFARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

KAKO JE PADALA NEMŠKA ZLATA PODLOGA

Po izkazu nemške Državne banke z dne 15. t. m. se je njena zlata podloga znižala za 224-4 milijonov mark, ker je banka vrnila Baselski banki revolving-kredit v višini 70 milijonov dolarjev. Vsled tega izplačila je padla nemška zlata podloga na 421-36 milijonov mark in znaša le še 10%. Zanimivo je, kako se je stalno manjšala nemška zlata podloga.

Dne	zlata	zlata in deviz	kritje
	v milijonih mark		
31. 12. 1929	2.283	2.687	53-3%
31. 12. 1930	2.216	2.685	50-2%
30. 6. 1931	1.421	1.721	40-1%
31. 12. 1931	984	1.156	24-2%
30. 6. 1932	832	962	24-1%
31. 12. 1932	806	920	28-8%
15. 3. 1933	739	852	17-4%
15. 4. 1933	421	529	10-0%

Konkurzi in prisilne poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini trgovca z mešanim blagom Berganta Benjamina v Ljubljani. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni uprav. dr. Grablovic. Narok za sklepanje poravnave dne 27. maja ob 9. uri pri okrožnem sodišču v Ljubljani. Rok za oglasitev do 22. maja.

V poravnalni zadevi ključavničarja Prezelja Jakoba v Novem mestu se preloži poravnalni narok, ker se ni dosegel pristane 3/4 vseh terjatev na ponudeno poravnavo, na dan 4. maja ob pol 11. Ponudena je 50% kvota, plačljiva v 18 mesečnih obrokih.

Potrjena je poravnava mizarskega mojstra Vinka Baloha v Zabreznici.

Iz konkurzne mase trgovca Henrika Böhmerwalda v Ljubljani se proda en bloc ofertalnim potem vsa zloga blaga in vse v konkurz spadajoče terjatve. Pismene ponudbe do 5. maja na odv. dr. Janka Brejca v Ljubljani.

Dobava-prodaja

Nabava 8000 kg bencina. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje prvo pismeno dražbo v skrajšanem roku za dobavo 8000 kg bencina. Dražba bo dne 16. maja 1933 ob 11. uri v pisarni poštne direkcije v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 2, soba št. 30. Jamčevina (5% ali, če je inozemec, 10%) se mora položiti najkasneje do 10. ure na dan dražbe pri pomožnem uradu poštne direkcije v Ljubljani, soba št. 41, kjer se lahko vpogledajo in kupijo tudi pogoji.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 5. maja t. l. ponudbe glede dobave 10.200 kg pšenične moke, 2000 kg svinjske masti in 1000 kg kave.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 15. maja t. l. ponudbe glede dobave pločevine, 30 kg masti za kroglične ležaje, 500 kg kompresnega olja in 1000 kg strojnega olja; do 22. maja t. l. pa glede dobave 600 kg vijakov, 250 kg zakovic, 300 m cevi, 5 komadov kontrolnih ur in 1 klešče za svinčene plombe.

*

SVET ZA LESNO GOSPODARSTVO V AVSTRIJI

Na Dunaju se je konstituiral svet za lesno gospodarstvo. Svet se deli v dve sekciji in sicer je predsednik prve sekcije za praproizvodnjo grof Colloredo Mansfeld, predsednik druge sekcije za žage in lesno trgovino pa je Franz Hasslacher s Koroške.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 26. aprila objavlja: Finančni zakon za leto 1933/1934. — Navodila za izvrševanje proračuna razhodkov in dohodkov za leto 1933/1934. — Telefonski promet z inozemstvom. — Razne objave o občinskih trošarinah. — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Dr. Pirčeva
sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Razno

V Jugoslaviji umre za jetiko vsako leto okoli 50.000 oseb.

Sofija je dobila novi vodovod, ki je največji na Balkanu. Vodovod je dolg 68 km in dovaja Sofiji vodo z Rila gorovja. Stroški zgradbe vodovoda so znašali okoli 750 milijonov levov. Vodovod so delali 7 let.

Tudi italijanski židje so protestirali proti preganjanju židov v Nemčiji in zaprosili Mussolinija, da se zavzame za nemške žide. Mussolini pa je odgovoril, da se bodo razmere v Nemčiji kmalu uredile in potem bo tudi konec preganjanja židov.

Nemška vlada pripravlja zakon za zaščito srednjih stanov. Po tem načrtu bo uveden poseben davek na velike trgovske hiše in na njih podružnice.

Turisti so pustili v Avstriji za časa zimске sezone — po vesteh dunajskih listov — okoli 40 do 50 milijonov šilingov.

Brezposelnost je po računih nemškega statističnega urada koncem meseca marca narasla na približno 31 milijonov brez-

poselnih. V primeri z letom 1932 se je brezposelnost povečala s tem za 20%. — V Ameriki je kljub številnim novim zaposlitvam v pivovarnah po odpravi prohibicije, naraslo število brezposelnih za 4-2 odstotka.

Tržna poročila

LJUBLJANSKI TRG

Na živilskem trgu ni skoraj nobenih sprememb. Cena jabolk je ostala stara. Slabejše vrste se plačujejo po 2 Din kg, boljše vrste po 5 do 6 Din. Na zelenjadnem trgu je dosti zgodnje solate. Tudi domača glavna solata se že prodaja in sicer po 10 Din kg. Druge domače solate so po dinarju merica. Jajca so še vedno poceni in se dobi za deset dinarjev 16 do 19 lepih jajc. Krompirja je na trgu mnogo, a kupcev je malo. Prodajajo ga po 65 do 75 par kilogram.

MEDNARODNI ŽITNI TRG

»La Situation« piše: V zadnjih dneh se je položaj na žitnih trgih zelo okrepil. To je posledica Rooseveltovih ukrepov za zvi-

šanje cen kmetijskih pridelkov. Pa tudi nad vse slaba zimska žetev v Ameriki, ko tudi padec dolarja, sta pripomogla k dvigu cen. Vendar pa je mogoče, da bo ves izpadek zimske žetve pokrit s prebitkom letne žetve. Po ugotovitvah Mednarodnega zavoda poljedelskega instituta v Rimu je na vsem svetu zainteresiranih 60% prebivalstva na žitni produkciji. Zmanjšanje z žitom zasejanih ploskev je po mnenju instituta nemogoče in zato je edini izhod v odpravi carinskih ovir.

ŽITNI TRG

Na žitnem trgu je tendenca še nadalje čvrsta. V Vojvodini so se cene dvignile pri pšenici za 2 in pol pare, pri moki pa za 5 par pri kilogramu. Koruza je ostala v ceni neizpremenjena. Vsled slabega vremena je dovoz na trg slab. Na ljubljanski borzi pa so se dvignile cene pšenice in moke za 10 par pri kilogramu. Tudi z drugih borz javljajo vsa poročila o čvrsti tendenci.

DUNAJSKI SVINJSKI SEJEM

Na trg je bilo prignanih 8412 pršutarjev in 4404 špeharjev. Iz Jugoslavije je bilo 1981 špeharjev in 54 pršutarjev. Cene so

bile te: Najboljši špeharji po 1.52, špeharji I. po 1.48 do 1.50, II. po 1.45 do 1.47, kmetijski po 1.46 do 1.52, najboljši kmetijski po 1.54, pršutarji najboljši po 1.60 do 1.65, drugi po 1.40 do 1.58 šilinga za kg žive teže. Veleposestniški prašiči so se pocenili za dva do tri groše, kmetijski prašiči so ohranili svojo ceno, pršutarji pa so se pocenili za 5 grošev. Vsi prašiči so bili prodani.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama.

Četrtek, dne 27. aprila ob 15.: **I. N. R. I.** Dijaška predstava ob globoko nižanih cenah. Izven.

Petek, dne 28. aprila: Zaprto.

Sobota, dne 29. aprila: **Izpreobrnitev Ferdiša Pištore.** Premiera. Red B.

Opera.

Četrtek, dne 27. aprila: Zidinja. Gostuje g. Marijo Šimenc. Izven.

Petek, dne 28. aprila: Zaprto.

Sobota, dne 29. aprila: **Košana.** Na čast udeležencem kongresa Rdečega križa. Red D.

Danes je na Dunaju preminul naš zaslužni dolgoletni upravni svetnik, gospod

VINCENC RANZINGER

rudarski svetnik

Blagopokojni si je pridobil za tehnično izpopolnitev naših rudnikov največje zasluge in je bil kot svetovno znani strokovnjak vzor in učitelj vseh naših inženjerjev.

Družba ga bo težko pogrešala in mu ohranimo časten spomin.

V LJUBLJANI, dne 25. aprila 1933.

Upravni svet Trboveljske Premogokopne Družbe.

VELETRGOVINA
A. ŠARABON
V LJUBLJANI

priporoča špecerijsko blago, več vrst žganja, moko ter
deželne pridelke, kakor tudi raznovrstno rudniško vodo

Lastna pražarna za kavo in mlini
za dišave z električnim obratom

Telefon št. 2066 Ceniki na razpolago!

Trgovci in industriji!

Trgovski
list

se priporoča za
inseriranje!

Higienske instalacije

kleparstvo, krovstvo, strelovodi

Jakob Fligl dediči

Ljubljana

Telefon 33-53

Rimska cesta 2

Gregorčičeva ulica 5

Motvoz Grosuplje

domać slovenski izdelek — Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani